

К 78/Д 96



120000868668



РУСЕНСКА НАРОДНА
ОПЕРА

$$K \frac{78}{196}$$

РУСЕНСКА НАРОДНА ОПЕРА

Носител на орден „Червено знаме на труда“

ВИТАЛИЙ ГУБАРЕНКО

Д О Н Ж У А Н

*Регионална библиотека
„Любен Каравелов“*



1200000868668

XXIX сезон 1977 — 1978 година

РУСЕ

447 256

ПОСВЕЩАВА СЕ НА
60-ГОДИШНИНАТА НА
ВЕЛИКАТА
ОКТОМВРИНСКА
СОЦИАЛИСТИЧЕСКА
РЕВОЛЮЦИЯ 1917 ГОДИНА

Първо изпълнение в България, Русе, 3 ноември 1977,
в рамките на Месеца на българо-съветската дружба 6. X. — 6. XI.



"На българските зрители с уважение"
ВИТАЛИЙ ГУБАРЕНКО
Харков, 7 юни 1977 година

Темата за свободната човешка личност и обществото е занимавала забележителната украинска поетеса ЛЕСЯ УКРАИНКА (1871-1913) през целия ѝ живот. За последен път тя се обръща към този интересен и сложен проблем в драмата си в стихове „Каменният господар“, по легендата за Дон Жуан, която създава в началото на 1912 г. в Кавказ с необичайна за нея бързина (само за два месеца).

В писмо до литературни съмишленици поетесата обяснява своята трактовка на известната испанска легенда: „Драмата се нарича „Каменният господар“, тъй като идеята ѝ е победата на консервативното „каменно“ начало, главен носител на което е Командора — над раздвоената душа на гордата аристократка Донна Ана, и чрез нея и над главния герой „рицаря на свободата“ Дон Жуан. Но свободата за героя на Леся Украинка е не толкова в съзнателното и целенасочено разбиране на красотата на освободената човешка личност, колкото в анархистичния, индивидуалистичен бунт против моралните устои на съвременното му общество. Нейният Дон Жуан е индивидуалист, който се бори в името на една призрачна свобода. Затова и безсилният му бунт се срина под тежестта на консервативното „каменно“ начало. Той е роб на страстите и привыките на старото общество. В края на драмата, съблизен от илюзията за власт и величие, Дон Жуан жертвува свободата си и загива.

Жената на Командора, Донна Ана е също носителка на „каменното“ начало. Единственият положителен герой в драмата е Долорес, образ дълбоко самообитен, нямащ корени в легендата — оригинално и с любов въведен от Леся Украинка.

Ето какво пише авторката за нея: „Този образ е на истинска, родена мъченица, която ограно е обречена да погине на кръста. Дори ако нямаше палач, тя самата би се разпънала на кръст. А, ако не беше Дон Жуан сигурно би се намерило нещо друго, заради което Долорес би разпънала и душата си, би пронизала и сърцето си. Над нея нищо „каменно“ не може да има власт — и всички тези норми, на които се

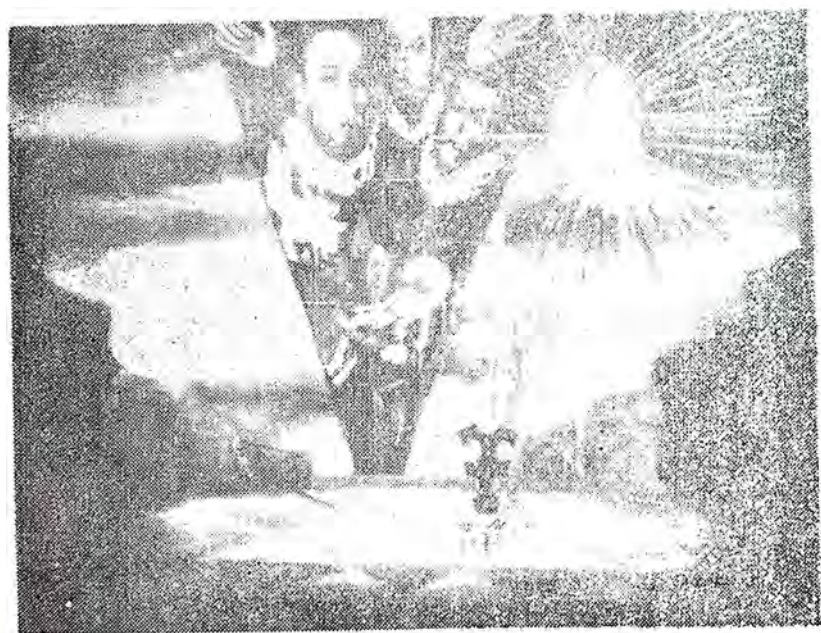
покорява Донна Ана за Долорес нямат стойност. Нейната душа всъщност е свободна“.

Традиционният финал на легендата за Дон Жуан и на нейните драматични и литературни преработки гласи, че дръзкият Севилски прелъстител е въвлечен от Командора в ада и загива заради това, че не иска и не може да измени на самия себе си, да стане добър. У Леся Украинка е съвсем друго: Дон Жуан загива, защото изменя на самия себе си на идеалите, които цял живот е следвал. В това е главната заслуга на драмата ѝ.

Авторът на балета за Дон Жуан, заслужилният деятел на изкуствата на УССР, лауреатът на премията „Николай Островски“ на ЦК на Украинския Комсомол ВИТАЛИЙ ГУБАРЕНКО (роден 1931 г.), е сред най-известните млади композитори на Украйна. Написал е три симфонии, концерт за виолончело, за флейта, камерна симфония за цигулка и оркестър, много песни по текстове на поетите Носиф Уткин и Иван Драч, симфонията — балет „Асол“ и редица други вокални и инструментални произведения.

В последните години В. Губаренко се е насочил към музикалния театър. Първият му сполучлив опит в тази насока е операта „Гибелта на ескадрата“ по известната и у нас пиеса на Александър Корнейчук. Тя е поставена с успех в Киев, Одеса, Новосибирск, а през 1967 г. получава първа награда за нова оперна творба на Всесъюзния конкурс по повод 50-годишнината на Великия октомври. След „Гибелта на ескадрата“ Губаренко написва още четири опери: „Мамай“, „Възврътнатият май“, „През плимъците“ и монооперата „Любовни писма“. Неговият първи балет „Дон Жуан“ („Каменният господар“) е поставен през 1969 г. в Киев и през следващата година получава втора награда на Всесъюзния конкурс в чест на 100-годишнината от рождението на Ленин. През 1972 г. е втората реализация на балета в Харковския оперен театър, осъществена от нашата балетмайсторка Маргарита Арнаудова, която прави нова редакция на либретото на Едуард Яворски.

О. С.



ПЪРВО ДЕЙСТВИЕ. Площад в испанската столица. Карнавалът е в разгара си. Причудливи маски скриват лицата на грандовете и грандесите и на простите хора от народа. Тук всички са равни — и инфантите и уличната танцьорка. . .

От прозореца на един от домовете на площада скача Дон Жуан. Той току-що се е разделил с поредната си любима и възторжено говори за приключението си с нея на своя слуга Сганарел. Вихърът на карнавала повлича двамата в общото веселие.

Внезапно празникът е прекъснат — мълчаливо се оттеглят всички маски, за да дадат път на мрачното шествие на инквизиторите. След отминаващата процесия бърза закъсняла млада монахиня. Дон Жуан ѝ препречва пътя, увещавайки я да се върне към радостите на земния живот.

Смугъл, девойката не устоява на съблизителния младеж и остава сред карнавалните маски. Стъровъждан от монаси, на площада пристига Кардинала. Той е видял как Дон Жуан е измамил монахинята и разгневен го проклещ като вероотстъпник.

Девойката се хвърля в криката му с молба за прощане. . . Нова вълна на карнавала поглъща Дон Жуан. Той весело танцува с циганката Кармела, галантно ухаеща преоблечената Инфанта, която не може да разпознае. Появява се Принца, който обвзет от силна ревност предизвиква Дон Жуан на дуел, но скоро пада ранен. На неговите викове за помощ се отзовават полицейските шпиони, скрити в карнавалната тълпа. Дон Жуан успява да избяга от своите последвачи.

ВТОРО ДЕЙСТВИЕ. В покрайнините на Мадрид, раненият на дуела с Принца, Дон Жуан среща Долорес. Струва му се, че тя е възплащение на неговия идеал за женственото и прекрасното, към който се е стремил цял живот, без да може да ги открие в другите жени. Долорес се влюбва силно в красивия младеж. В знак на верност двамата влюбени си разменят кръстове.

На гробището. На гроба на своите родители е дошла Долорес. Тя разказва на своята приятелка Донна Ана за трагичната си любов към Дон Жуан, който е принуден да бъде в изгнание след дуела с Принца. Незабелязано се появява и Дон Жуан. Той е потресен от гордата красота на Донна Ана. Мислите и чувствата му се раздвояват от Долорес и неговото ново увлечение. На Донна Ана е годеница на Командора, който пристига на гробището, за да отведе двете девойки.

Бал у Командора. Това е първият празник на Донна Ана и Командора след тяхната сватба. Грандовете и грандесите, поканени-тук заповяват тържествена павана, с която приветствуват младоженците.

Обхванат от нова страст, на бала пристига и маскираният Дон Жуан, който на всяка цена иска да привлече погледа на своята нова любима. Без да знае кой се крие под маската, Дон Жуан веднага ѝ разкрива своите пламенни чувства. Любовният дуел е прекъснат от

РУСЕНСКА НАРОДНА ОПЕРА

Носител на орден „Червено знаме на труда“

ДОН ЖУАН

Балет в три действия (7 картини)

Либрето Едуард Яворски

по мотиви от драмата в стихове „Каменният господар“
от Лесья Украинка

сценична редакция Маргарита Арnaudова

музика ВИТАЛИЙ ГУБАРЕНКО

Диригент-постановчик:

ВЕСЕЛИН БАЙЧЕВ

Художник постановчик:

МАРИЯ ТРЕНДАФИЛОВА

Концертмайстор:

АЛЕКСАНДЪР ГАНЕВ

Балетмайстори - репетитори:

ЧАВДАР ХРИСТОВ

ТОДОР ТОДОРОВ

Хореография и режисура:

МАРГАРИТА АРНАУДОВА

Главен художествен ръководител на балетното студио „Арабеск“

Помощници на режисьора: Людмила Игрибозова и Мария Киселова

Пианисти-корепетитори: Елена Пелова и Катя Тодорова

Художници-изпълнители: Христо Арnaudов и Петър Антонов

Първо изпълнение в Киевския академичен театър за опера и балет „Тарас Шевченко“ през 1969 година.

Паузи след I и II действие

ДЕЙСТВУВАЩИ ЛИЦА И ИЗПЪЛНИТЕЛИ

(по автора и по азбучен ред на имената)

ДОН ЖУАН	Чавдар Христов Юрий Зубарев — гост първи солист на студио „Арабеск“, София
ДОННА АНА	Антоанета Георгиева Йонка Петкова Мариана Захариева Надя Руменин
ДОЛОРЕС	Антоанета Георгиева Сатик Аршаруни—Агоян
КОМАНДОРА	Стоян Габровски Стоян Георгиев
КАРДИНАЛА	Димитър Гайдаров Тодор Тодоров
ПРИНЦ	Любен Борисов Чавдар Христов
ИНФАНТАТА	Капка Киркова Райна Янчева
МОНАХИНЯТА	Капка Киркова Миланка Качарова Цонка Бояджиева
КАРМЕЛА	Дора Мирчева Мариана Захариева Юлия Худенова
СГАНАРЕЛ	Александър Малчев Димитър Петров Александър Чобанов
ЧЕТИРИ ГРАНДЕСИ	Дора Мирчева Капка Киркова Мариана Младенова Миланка Качарова Райна Янчева Цонка Бояджиева
ЧЕТИРИ ГРАНДОВЕ	Александър Малчев Димитър Гайдаров Любен Борисов Стоян Габровски Стоян Георгиев Тодор Тодоров Стоян Георгиев



визането на Командора, който изгонва Дон Жуан от бала като го оскърбява. Жестоко обиден, Дон Жуан предизвиква Командора на дуел, но му бива грубо отказано — един гранд на Испания не може да се бие с човек, лишен от чест и благороден сан.

ТРЕТО ДЕЙСТВИЕ. В резиденцията на Кардинала е дошла да моли за репритирането на своя любим Долорес, която е готова на всичко него. . .

Долорес отива на гробището, където е намерил убежище нейният Дон Жуан. Мисълта за преживяното в дома на Кардинала предизвиква странини картини и образи в затормозеното възображение на девойката. . . Но Дон Жуан не е в състояние да оцени нейната жертва. Той е изцяло погълнат от новата си страст към Донна Ана. Получил заедно с рицарското звание и свободата си от ръцете на Долорес, той се стреми към Донна Ана.

Стаята на Донна Ана. Като в каменна клетка стои заключена Донна Ана. Срещата с Дон Жуан отново е пробудила в нея тъгата по изгубеното човешко щастие, по неизживяната истинска любов. Появява се Командора — той споделя с нея честолюбивите си помисли за нова власт и богатство. Увлечена от блестящите планове и мечти на своя съпруг, гордата и властна Донна Ана е вече готова да се откаже от своето чувство към Дон Жуан и когато той се появява в стаята ѝ, тя го изгонва. Дон Жуан не може да повярва на очите си и много жестока за него промяната у Донна Ана. С гняв и отчаяние се прощава той с мечтите си за красота и съвършенство.

Останала сама, Донна Ана с мъка осъзнава, че е изгубила не само Дон Жуан, но и единствената си възможност да обича истински.

Измъчван от противоречиви чувства в стаята се връща Дон Жуан. Той иска за последен път да види своята жестока любима. . . И тя се хвърля в прегръдките му. Като химн звучат техните любовни думи. Появява се Командора. Този път дуелът е неизбежен. В него загива съпругът на Донна Ана.

Отново на гробището. Пред гроба на Командора в траур стои Донна Ана. Тежки мисли я измъчват. Тук идва и Дон Жуан, който иска да утеши своята възлюбена, да я отведе от гроба на своя съпруг. Но призракът на Командора пречи на съюза на двамата влюбени и преследва Донна Ана.

Страстната любов и жаждата за слава на Дон Жуан са се съединили в любовта на надменната и честолюбива аристократка. Тя на всяка цена иска да го види на пиедестала на властта, да направи от него нов командор. Дон Жуан, заслепен от любовта си към Донна Ана, е готов да изпълни желанията ѝ и да се откаже от свободата, на която толкова е държал. Но в мига когато на плещите му ляга мантията на Командора, той разбира, че е изменил на самия себе си, на идеалите, които цял живот е следвал.

С ужас той отхвърля плаща и се опитва да избяга от тежкия плен на Командорите, но скоро осъден на смърт от тях — загива като съхранява непоколебимата свобода на своя горд и смел дух.



ПО-ВАЖНИТЕ МУЗИКАЛНО-СЦЕНИЧНИ ТВОРБИ,
ВДЪХНОВЕНИ ОТ ЛЕГЕНДАТА ЗА ДОН ЖУАН

- „Дон Жуан или Наказаният безпътник“ — опера от Моцарт, либрето Лоренцо да Понте по комедията на Тирсо де Молина „Севилския прелъстител или Каменният гост“ — Прага 1787 г.
- „Дон Джовани Тенорно“ — опера от Джовани Гацаниги, либрето Джовани Бертати (частично използвано за операта на Моцарт), Венеция 1787 г.
- „Дон Джовани“ — опера от Джовани Франческо Малипьеро по трагедията на Пушкин „Каменният гост“, Неапол 1963 г.
- „Каменният гост“ — опера от Александър Даргомижски по текст на Пушкин, Петербург 1866—70 г.
- „Дон Жуан“ балет от Кристоф Вилибалд Глук, либрето Гаспаро Анджолини, Виена 1961 г.
- Още редица опери от: Кампо, Карнисер, Калегари, и балети от: Асафиев, Ле Месие, Канабио, Фейгин, Губаренко и други.

СЪВЕТСКОТО МУЗИКАЛНО-СЦЕНИЧНО ТВОРЧЕСТВО НА
РУСЕНСКА ОПЕРНА СЦЕНА:

1 юни 1953

„ВОНИЯТ ВЯТЪР“ оперета от Исак Дунаевски
диригент: Добрич Петков, режисьор: Ото Малеев

31 май 1954

„КЕТО И КОТЕ“ оперета от Серго Долидзе
диригент: Любен Пинтев, режисьор: Георги Петров

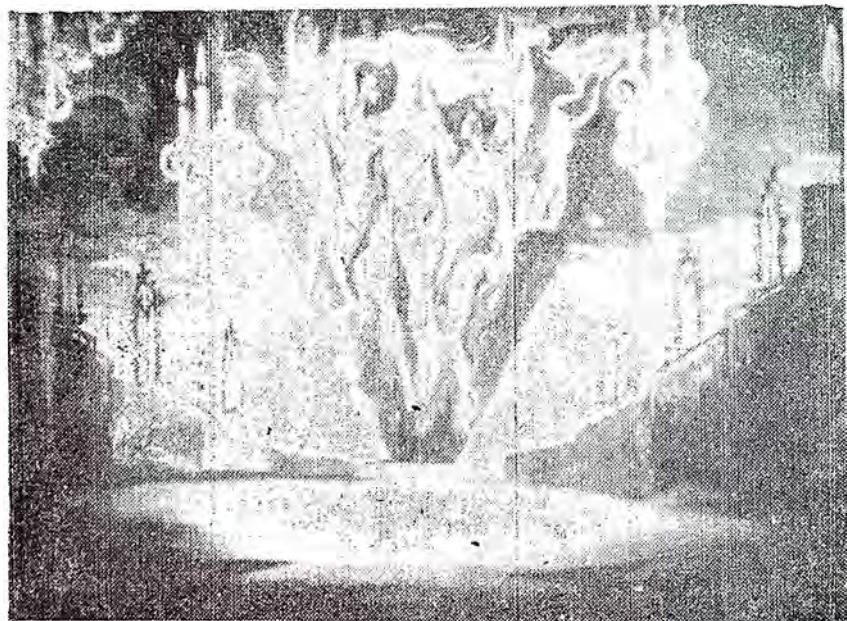
10 септември 1959

„В БУРЯТА“ опера от Тихон Хренников
диригент: з. а. Ромео Райчев, режисьор: доц. Стефан Трифонов

9 юни 1962

„ПОВЕСТ ЗА ИСТИНСКИЯ ЧОВЕК“ опера от Сергей Прокофиев
диригент: Борис Хинчев, режисьор: доц. Стефан Трифонов





7 април 1965

„КАТЕРИНА ИЗМАЙЛОВА“ опера от Дмитрий Шостакович
диригент: з. а. Ромео Райчев, режисьор: Евгени Немиров

12 март 1966

„БЛУДНИЙ СИН“ балет от Сергей Прокофиев
диригент: Александър Владигеров, постановка: Петър Луканов

8 февруари 1967

„ПЕПЕЛЯШКА“ опера от Сергей Прокофиев
диригент: з. а. Александър Владигеров, постановка: Маргарита Арнаудова

31 март 1967

„МАНКА“ опера от Тихон Хренников
диригент: з. а. Ромео Райчев, режисьор: Емил Писенков, СССР

26 ноември 1968

„КАРМЕН“ — балетна сюита от Бизе-Щедрин
диригент: з. а. Михаил Ангелов, режисьор: Павлина Иванова

25 януари 1972

„ГОДЕЖ В МАНАСТИРА“ („ДУЕНЯ“) опера от Сергей Прокофиев
диригент: Веселин Байчев, режисьор: доц. Стефан Трифонов

29 октомври 1972

„МОМЧЕТО-ВЕЛИКАН“ опера за деца от Тихон Хренников
диригент: Веселин Байчев, режисьор: н. а. на СССР Наталия Сац

18 ноември 1973

„УТРИНИТЕ ТУК СА ТИХИ“ опера от Кирил Молчанов
диригент: з. а. Ромео Райчев, режисьор: доц. Стефан Трифонов
(първо изпълнение в България)

3 ноември 1977

„ДОН ЖУАН“ балет от Виталий Губаренко
диригент: Веселин Байчев, режисьор: Маргарита Арнаудова

Заб. ред.: Оперите и балетите, които са отбелязани със звездичка
(*) са изпълнени за първи път в България от Русенската
народна опера

ХУДОЖЕСТВЕНО РЪКОВОДСТВО

МИХАИЛ КЪТЕВ,

главен художествен ръководител и директор

з. а. РОМЕО РАПЧЕВ

главен диригент

АВРАМ ГЕОРГИЕВ,

главен режисьор

ВЕСЕЛИН БАЙЧЕВ

ИВАН ФИЛЕВ

диригенти

ОГНЯН СТАМБОЛИЕВ,

драматург

ХРИСТО СТОЕВ

ТОМИНА СИДОВА,

хормайстори

ЧАВДАР ХРИСТОВ,

балетмайстор

ТЕХНИЧЕСКИ СЪТРУДНИЦИ

П. Шопов: зав. постановъчна част, театърмайстор; Д. Джамбазов, Ц. Сокерос: зав. художествено осветление, А. Харалампиев: зав. светлинни ефекти, Ал. Димова и Т. Трифонов: зав. шивашки ателиета, Цв. Ячев: зав. звукови ефекти, Г. Ламбев: зав. перукеро-фризьорско ателие, Нв. Киров: зав. тапицерско ателие, Г. Иванов: зав. дърводелско ателие, Вл. Илиев: зав. железарско ателие, Ц. Диков: зав. регизит

Текст на програмата: О. Стамболиев

Художествено оформление М. Трендафилова и Б. Дормишев

Технически редактор Ж. Василев

Печатница „Луна“, Русе, тираж 3000, м. октомври-ноември 1977 г.



